

08.07.2009

SÁMEDIGGI GÁIBIDA SÁMIID RUOVTTUGUOVLLU GUOVLLUOVDDIDANBARGGUID

Sámediggi lea cealkán guovlluid ovddidanlágas (Alke/Alueiden kehittämislaki) Bargo- ja ealáhusministerijai 7.7.2009. Sámediggi lea buktán ovdan moanaid fuomášumiid guovlluid ovddidanláhki ja atná lálkaevttohusa váilevažžan. Sámedikki oainnu mielde lálkaevttohus ii geahpet byrokraatiija iige váldde vuhtii vuodđolágas leahkki sámiid kulturiešráđđema iige Vanhanen II ráđđehusa ráđđehusprográmma linjema sámiid kulturiešráđđema dorvvasteamis.

Guovlluid ovddidanláhka (Alke-láhka) gullá Alku-fidnui (guovlohálddahusa ovddidanbargu) ja dan dárkkuhussan lea stivret guovlluid ovdánumi. Guovlluid ovddidanláhka lasiha eanangottiid lihtuid válddi ja sirdá bargguid dálá leanaráđđehusain eanangottiid lihtuide. Lálkaevttohus lasihivččii eanangottiid lihtuid stivrevalddi guovlohálddahusvirgedoaimmahagaide ja ministeriijaide, das go eanangotteplána ja dan ollašuttinplána stivrešedje stáhta guovlohálddahusvirgedoaimmahagaid ja ruhtadeami juohkima ja buvttášii eanangottiid lihtuid váikkuhit guovlohálddahusvirgedoaimmahagaid strategalaš stivremii ja boadusráđđádallamiidda. Eanangotteprográmma ja dan ollašuttinplána livčče eanangotti lihtu ja stáhta guovlluhálddahusvirgeopmahaččaid stivren- ja plánenproseassa oassi.

Eanangottiid lihtut leat gielddaid gieldaovttastumit, maid ovddastus mearriduvvo gieldeválggaid bohtosa vuodul. Eanangottiid lihtuin lea jo dál stuorra váldi guovlluovdánahttimis eanangottelávva-proseassas. Evttohuvvon bargguid sirdin bidjá čielga áitagiid doaimmaid sorjjasmeahttunvuhtii. Lea sивva guorahallat eanangottiid lihtuid guovlluovddidanbargguid stuorodettiin sáhttágo eanangottiid lihtuid doaibmama geahččat gielddaid iešráđđema vuodđojurdagiid čađa, das go lálkaásahus-áigumušaid mielde eanangottiid lihtuid doaimmain leat mihtilmasvuodát sihke gieldevttastupme-doaimmain ja stáhta guovlluidhálddasašaneisevalde bargguin.

Lálkaevttohus evttoha eanangotti oktasašbargojoavkkuide (MYR/EOJ) ođđa bargguid guovlodási strategalaš orgánan, mii dahkká linjemiid sihke doaibmá oktiiheiveheadjin riikka guovlopolitihkii. Sámediggi oaidná problémalažžan EOJ bargguid lasiheami sámiid kulturiešráđđema ja guovlohálddahusa ektui. EOJ nammaduvvo eanangottehálddahusa mearrádusa vuodul ja dat čohkke ovddasteaddjiid iešgudege eiseválddiin ja servviin. EOJ:s ii leat ovddasvástideapmi njuolga mange orgánai, muhto dat stivre mearrádusainis guin májggaid sierra virgeopmahaččaid doaibmama ja ruhtajuogu. Eanangotti oktasašbargojoavkkuide lassánan barggut sáhttet leat ruossalasvuodas sámiid kulturiešráđđejumiin. Oppalohkáii eanangotti oktasašbargojoavkkuide ja eanangottiid lihtuide evttuhuvvojit muhtun muddui badjálas barggut. Dát lasiha byrokraatiija iige geahpet guovlohálddahusa, nugo ráđđehusprográmma mihttomeriin oavvilduvvo.

Sámedikki oainnu mielde guovlluid ovddidanlágas leat váikkuhusat sápmelaččaid vuodđovuogit-vuodáide ja daid ollašuvvamii. Evttohus lasiha eanangotti lihtuid guovlopolitihkalaš stivren- ja ovddidanválddi sámiid kulturiešráđdemii gulli suorgái ja lea ná ruossalasvuodas sámiid kulturiešráđdejumiin ja eamiálbmotsajádagain. Ollašuvadettiin guovlluid ovddidanláhka sáhttá fuonidit sámiid kulturiešráđđema ja eastá dan dynámalaš ovdáneami. Sámediggi háliida váldit vuhtii, ahte guovlluid ovddidanláhkaásahus lasiha mohki bokte gielddaid válddi ja ovddida guovlopolitihka gielddaid hovdema vuollái.

Sámediggi evttoha, ahte sápmelaččaid ruovttuguovllu guovlluovddidanbarggut galget sirdojuvvot oppalohkáii Sámedikki barggun.

Lassedieđut: Ságajod iheadji Klemetti Näkkäljärvi, +358505242109, klemetti.nakkalajarvi@samediggi.fi